

чи іншої справи у Верховному Суді України.

Але все ж таки головне, щоб кожен громадянин України сам навчився поважати Конституцію, що означає вміти обмежити свої власні наміри та власні інтереси, пожертвувавши ними заради загальносуспільного блага.

Поважати Конституцію – це значить відмовитися від перекручення норм при її тлумаченні на користь тієї чи іншої політичної сили, неухильно дотримуватися її в першу чергу, публічною владою. Однак якщо в нас не буде звичайної міжлюдської поваги, поваги до старших, більш освічених, то скільки би ми не голосили про дотримання Конституції, вона буде залишатися якимось формальним законом, який нікому не буде цікавим. І поки в нас не буде вибудовано правильного ставлення одне до одного, ніякі зовнішні чинники, зміни Конституції, не будуть працювати, оскільки ні в кого з нас не буде внутрішнього мотиву дотримуватися цього закону. Тобто одним з кроків до дотримання Конституції, до того, щоб вона зажила та запрацювала, повинна бути відбудова певної громадянської етики, тоді всі будуть і вивчати Конституцію, і поважати її.

Велику об'єднуючу роль у цьому плані повинна відігравати сучасна українська національна ідея, яка полягає у формуванні і утворенні української соборної самостійної національної держави, в основу якої покладено українські національні цінності і в першу чергу українська культура і мова як державна, яка пануватиме в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

Список використаних джерел :

1. Конституція повинна стати повноцінним суспільним договором між громадянами, а влада має виступати лише інструментом у цьому процесі/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rpr.org.ua/news/konstytutsiya-povynna-staty-povnotsinnym-suspilnym-dohovorom-mizh-hromadyanamy-a-vlada-maje-vystupaty-lyshe-instrumentom-u-tsomu-protsesi/>
2. Конституційне право зарубіжних країн/ Підручник (М.С. Горшенєва, К.О. Закоморна, В.О. Рієка) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/24851>
3. Конституційний Суд України; Рішення від 16.04.2008р. № 6-рп/2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-08>
4. Конституція України Верховна Рада України; Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>

Студент 4-го курсу ННІ №4

Кожевников Віктор

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЛОБІЗМУ В УКРАЇНІ

Актуальність дослідження. Рекомендації ПАРЕ 1908 (2010) «Лобіювання в демократичному суспільстві, Антикорупційна стратегія на 2014-2017 рік зазначає необхідність впровадження інституту лобізму в Україні як захід запобігання корупції в представницьких та інших державних органах влади.

Згідно Концепції проекту Закону України "Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів" (затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.04.2007), лобіювання – це легітимний вплив зареєстрованих та акредитованих в установленому порядку осіб (лобістів та лобістських об'єднань) в інтересах замовників на органи державної влади, їх посадових і службових осіб під час прийняття (участі у прийнятті) ними нормативно-правових актів [3].

В антикорупційній стратегії на 2014-2017 роки (Розділ 3) лобіювання визначається як легальний демократичний шлях взаємодії громадянського суспільства та правової держави.

Правовою основою для запровадження інституту лобізму виступає конституційна норма, закріплена в статті 40 Конституції України, яка встановлює, що усі мають право направляти письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади та місцевого самоврядування.

Основним позитивним моментом впровадження інституту лобізму в Україні є намагання

зробити контакти між суб'єктом і об'єктом лобіювання максимально гласними.

Закритість, кулуарність (lobby з англійської — кулуари) домовленостей між владою та окремими представниками бізнесу виступає серйозною спокусою для вчинення корупційних діянь. Недостатній контроль громадськості над лобіюванням, насправді, є проблемою не лише України, але й таких провідних західних країн як США.

20.09.2016 до Верховної Ради України було внесено проект Закону «Про лобізм» (№ 5144).

За цим законопроектом зустрічі лобістом та органом державної влади проводяться або публічно, або конфіденційно, з використанням аудіо та/або відеозапису, та/або складенням протоколу зустрічі за підписом суб'єкта та об'єкта лобізму. Законодавець визначає, що недотримання цих вимог органами державної влади носить ознаки корупційних діянь [1].

Законопроектом передбачено створення відкритого та загальнодоступного Єдиного реєстру лобістів України, в якому планується публікування інформації про зміст договорів лобізму(замовник, предмет лобістського договору), звітування про зустрічі лобістів з представниками влади у вигляді викладення аудіо/відеоматеріалів або/та копії протоколів зустрічей.

Проте даний проект Закону не дозволяє громадськості дізнатися про вартість лобістських послуг. В той же час в аналогічному законопроекті 2010 року зазначено, що відомості про вартість лобістських послуг, замовників лобістських послуг, не є комерційною і підлягають публікації [2].

В США лобісти повинні у своїх звітах вказувати на які конкретні цілі витрачаються кошти своїх клієнтів, детально описувати свої фінансові операції (включаючи витрати на канцелярські приналежності) [5].

В будь-якому випадку, лобізм не повинен бути легалізованою корупцією, тому необхідно передбачити всеохоплюючу відповідальність і фінансовий контроль за лобістами. Доречно встановити відповідальність за незаконне збагачення не лише об'єктів лобіювання- посадових осіб державної влади, що встановлено чинним кримінальним та антикорупційним законодавством, але й лобістів. Тобто, лобісти як і посадові особи державних пояснювати суспільству джерела своїх доходів.

Відповідальність суб'єктів лобіювання в проекті Закону у вигляді втрати статусу суб'єкта лобізму на 1 рік, очевидно, не в змозі серйозно обмежити корупційну складову в сфері лобіювання. Варто зазначити, що в США за порушення звітності лобістом передбачена кримінальна відповідальність у вигляді штрафу до 200 тисяч доларів або позбавлення волі на строк до 5 років [5].

Таким чином, на нашу думку, законодавчого регулювання та фінансовий контроль лобістської діяльності разом з суровою відповідальністю суб'єктів лобіювання дозволить запровадити прозору систему законного впливу громадянського суспільства, окремих його членів на органи влади.

Список використаних джерел

1. Проект Закону про лобізм № 5144 від 20.09.2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60052.

2. Проект Закону про регулювання лобістської діяльності в Україні №7269 від 20.10.2010 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=7269&skl=7

3. Концепція проекту Закону України "Про вплив громадськості на прийняття нормативно-правових актів". Затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 448-Р від 22.04.2007 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448-2009-%D1%80>.

4. Recommendation 1908 (2010). Lobbying in a democratic society (European code of good conduct on lobbying) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://semanticpace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbmQvbncveG1sL1hSZWYvWDJILURXLWV4dHluYXNwP2ZpbGVpZD0xNzgZMiZsYW5nPUVO&xsl=aHR0cDovL3NlbWFudGljcGFjZS>

5uZXQvWHNsdC9QZGYvWFJlZi1XRC1BVC1YTUwyUERGLnhzbA==&xsltparams=ZmlsZWlkPTE3ODMy.

5. Как осуществляется лоббизм в США и что можно позаимствовать для России? [Електронний ресурс] // Фонд ИСЭПИ. – 2013. – Режим доступа до ресурсу: <https://politanalitika.ru/upload/iblock/5f4/5f4353e989c6fe783a3e0d846d73c6f4.pdf>

**Аспірант кафедри теорії держави і права
Національної академії
внутрішніх справ**

Козак Юлія-Михайлина Романівна

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИЧИН ЛЕГІТИМАЦІЙНИХ І ДЕЛЕГІТИМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Актуальність теми у відповідності з Конституцією України носієм і єдиним джерелом влади є народ. Оскільки народ є основним суб'єктом вибору, реалізації, та функціонування влади, вважається актуальним дослідження теоретико-правової конструкції легітимаційних і делегітимаційних процесів державної влади, задля осмислення їх юридичної природи. Легітимація передбачає панування справедливості в державі, визнання і підтримку влади населенням, та є досить важливою дослідницькою проблемою.

На нашу думку, легітимація та делегітимація є процесами. Так у великому тлумачному словнику сучасної української мови стверджується, що слово «процес» походить від латинського і розкриває значення як сукупність послідовних дій для досягнення якого-небудь результату [1, с.997]. Якщо легітимація є процесом узаконення влади на території та схвалення її народом, то делегітимація є процесом втрати законної влади на певні території, та небажання народу підкорятись їй.

Вважаємо, що легітимація державної влади – це складний процес, визначення законності владовідносин, та правомочності державної влади, що характеризується наявністю верховенства права та закону, народного волевиявлення, народного суверенітету та дієвої системи стримування та противаг, завдяки їх взаємодії характеризується суверенністю, демократичністю та сприйняттям державної влади народом, задля здійснення владних функцій на певній території та функціонування держави загалом.

Основні чинники легітимаційного процесу, за допомогою яких легітимаційний процес законним та чинним на території держави:

- 1) Подолання корупції, прозорість, відкритість та гласність усіх публічних інститутів суспільства. Проте, не лише законодавче закріплення даних положень, а і реальне їх виконання.
- 2) Надання громаді права реального контролю представницьких органів влади. При такому громадському контролі кожен бажаючий законослухняний та вірний своїй державі громадянин.
- 3) Прозорість судової гілки влади, та реальної можливості захисту своїх конституційних прав та інтересів.
- 4) Надання громадянам соціальних гарантій, забезпечення соціальної захищеності народу.
- 5) Можливість здійснення народного волевиявлення, справедливих виборів, існування загальнодержавних та місцевих референдумів, петицій тощо.

Ковальчук В. Б. зазначає, що народ реалізувати свою волю може за допомогою таких форм безпосередньої демократії, як вибори, референдуми, виявлення громадської думки, плебісцити, народні обговорення, народні ініціативи, колективні звернення, збори, мітинги, походи, демонстрації, а також вдаючись до таких виняткових форм, якими є: політичні страйки, протести, акції громадянської непокори, повстання тощо [2, с. 255].

- 6) Існування громадянського суспільства в державі.

Громадянське суспільство — це сукупність окремих, не залежних особистостей (кожна з яких має свої власні потреби, приватний інтерес), у якій виокремлюються групи громадян на